

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Charles Baudelaire

Mgr. Eva Mužná

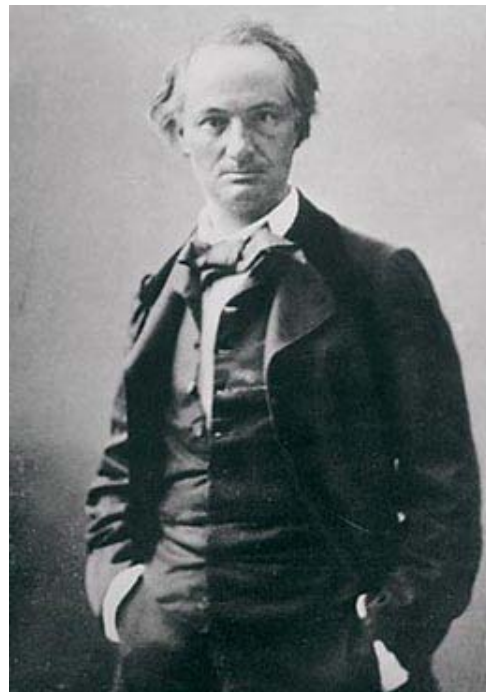
**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro
vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických
pracovníků (NÚV).

Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0229
Šablona:	III/2
Č. materiálu:	VY_32_INOVACE_142
Datum vytvoření:	2. 7. 2013
Ročník:	3.
Předmět:	Český jazyk a literatura
Vzdělávací oblast:	Jazyková
Tematická oblast:	Světová literatura 2. poloviny 19. století
Anotace:	Žákyně a žáci se seznámí se životem a dílem významného člena skupiny prokletých básníků, analyzují ukázky z jeho tvorby

Charles Baudelaire

- ❖ **narodil se 9. dubna 1821 v Paříži a zemřel 31. srpna 1867 tamtéž**
- ❖ **otec Joseph-Francoise Baudelaire byl bývalý kněz, který se stal po Velké francouzské revoluci nejprve učitelem a později úředníkem**
- ❖ **matka Karolína Defaysová byla dcery londýnského emigranta**
- ❖ **mezi rodiči byl velký věkový rozdíl – otec byl o 34 let starší**
- ❖ **v 6 letech přišel o otce, jeho matka se znovu provdala za barona Jacqua Aupicka, který zastával vysoké úřady**
- ❖ **mladý muž otčíma bytostně nenáviděl, myslel si, že s ním musí soupeřit o matčinu lásku**
- ❖ **otčím se však dobře staral o Charlesovu budoucnost a dbal na jeho dobré vzdělání**
- ❖ **učení nedělalo Charlesovi problémy, z důvodu lenosti a nezájmu o některé předměty jeho výsledky kolísaly**
- ❖ **před maturitou byl vyloučen ze školy - odmítl učiteli vydat lístek se vzkazem, který převzal od spolužáka**
- ❖ **nakonec odmaturoje a zapíše se na právnickou fakultu – neučí se a propadá bohémství, divokým večírkům a nevázanému sexu**
- ❖ **rodina ho r. 1841 poslala na obchodní lodi do Kalkaty, odkud se však předčasně vrátil - své dojmy popsal v básních Albatros, Exotický parfém, Jisté kreolské dáme, Vlas aj.**
- ❖ **po dosažení plnoletosti začal utrácet dědictví po otci a propadl kouzlu mulatky Jeanne Duvalové (nazýval ji "černá Venuše") – druhořadé divadelní herečky**
- ❖ **Jeanne byla jeho osudovou ženou, přestože se několikrát rozešli, znovu se k ní vracel**
- ❖ **mezi jeho další lásky patřila paní Sabatierová, přezdívaná bílá Venuše, později se začal zajímat i o další ženu, herečku Marii Daubrunovou**
- ❖ **z toho důvodu ho příbuzní svěřili do rukou opatrovníka a omezili jeho finanční prostředky**
- ❖ **aby si přivydělal, snažil se Charles prosadit v literatuře**
- ❖ **zároveň začal koketovat s alkoholem, neustále měl finanční problémy a nakonec se pokusil o sebevraždu - způsobil si ale jen povrchní zranění**
- ❖ **dosáhl tím ale toho, že se mohl znovu ubytovat u rodiny, přísný řád otcova domu mu nevyhovoval, proto znovu odešel**
- ❖ **nakazil se syfilidou, která postupně ovládala i jeho nervovou soustavu – pro utišení bolesti bere stále větší dávky opia a hašiše**
- ❖ **v době, kdy mu vychází básnická sbírka Květy zla, umírá jeho nevlastní otec – matka je zlomená a velmi truchlí**
- ❖ **roku 1866 prodělal na venkově dva záchvaty mozkové mrtvice, ztratil hybnost pravé strany těla**
- ❖ **byl převezen na kliniku, ale odmítl převoz do Paříže**
- ❖ **jeho matka přijela za ním a starala se o něj sama**
- ❖ **odvezla ho do Paříže a Charles byl přijat do léčebného ústavu**
- ❖ **v sobotu 31. 8. 1867 se dostavila agonie a smrt**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

XXXIII. Opíjete se! (Malé básně v próze)

Člověk musí být pořád opilý. V tom je celý vtip - toť jediná otázka. Abyste necítili, jak hrůzné břímě času láme vám bedra a sráží vás k zemi, musíte se ustavičně opíjet.

Ale čím? Vínem, poezií nebo ctností - čím vám libo. Opíjete se však!

A probudíte-li se kdy na stupních paláce, v zelené trávě škarpy, v své pochmurné domácí klauzuře a vaše opojení opadne nebo vyvane, tažte se větru, vlny, hvězdy, ptáka, hodin - všeho, co prchá, všeho, co lká, všeho, co krouží vesmírem, všeho, co zpívá, všeho, co mluví, - otažte se, kolik je hodin; a vítr, vlna, hvězdy, pták i hodiny vám odpovědí: "Je hodina opájení. Nechcete-li být nevolníky a mučedníky času, opíjete se, neustále se opíjete! Vínem, poezií, ctností - čím vám je libo!"

❖ shrnout hlavní myšlenku textu

Mršina

přeložil František Hrubín

Vzpomeňte, duše má, nač za letního rána,
jak stvořeného pro lásku,
jsme přišli: u cesty zdechlina rozežraná
na horkém loži z oblázků,

s nohama nahoru jak žena všeho znalá
a potíc jedy zpod žáru,
nedbale nestoudně dokořán otvírala
své břicho plné výparů.

Na tuto hnilobu zářilo slunce zlobně,
jak dopěci by chtělo tu
a velké Přírodě zas vrátit stonásobně,
co spojilo kdys v jednotu;

a nebe patřilo, jak zdechlina v své slávě
jako květ rozvíjí se dál.
Takový silný puch, že vy jste z toho v trávě
div neomdlela, na vás vál.

A mouchy bzučely nad břichem, z jehož hnilob
dralo se černo páchnoucích
pluků larv, valících se jako černý sirob
podél těch cárů živoucích.

To všecko klesalo a stoupalo jak vlna
či perlilo se praskajíc;
to tělo, řekl bys, nafouklé mlhou zplna,
množí se, žije ještě víc.

Ten svět tak prazvláštní zněl hudbou,
jako v dálce peřeje nebo vítr zní,
či zrní, které se obrací na opálce
za rytmického třesení.

Tvary se stíraly a jenom snem už byly,
na dávném plátně lehýnce
hozeným náčrtem, jež mistr v pravou chvíli
dokončí dík jen vzpomínce.

Tam za skalisky nás pozorovala vztekle
neklidná psice, číhající
na chvilku, kdy se zas zakousne do rozteklé
mršiny, z níž teď nemá nic.

- A přece jedenkrát budete, není zbytí,
jak tohle svinstvo plné much,
vy, hvězda očí mých, vy, slunce mého žití,
vy, vášeň má i strážný duch!

Ano! jak tohleto, královno spanilosti,
svátostmi zaopatřenou
vás dají do země práchnivět mezi kosti,
pod tučnou trávu zelenou.

Pak rcete, krásu má, těm červům, kteří v šeru
polibky žrát vás budou dál,
že božskou podstatu i tvar svých lásek věru,
ač dávno tlím jsem uchoval!

- ❖ **interpretovat obsah básně**
- ❖ **najít a označit v básni milostné pasáže**
- ❖ **označit pasáže působící na lidské smysly**

Použité zdroje

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Baudelaire_par_Nadar.jpg?uselang=cs

<http://www.baudelaire.cz/>. [online]. [cit. 2013-07-02].

<http://www.baudelaire.cz/works.html?aID=1&artID=31&artIDtran=5>. [online]. [cit. 2013-0-02].

BAUDELAIRE, Ch. *Květy zla*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1997. ISBN: 80-204-0619-0.

LAGARDÉ, A., Michard, L. Francouzská literatura 19. století. 1. vyd. Praha: Garamont, 2008. ISBN 978-80-7407-026-6.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).